

15.4.2023

Karjalan Liiton nykytilan analyysia strategiatyöhön liittyen

Aiempi strategia

Vuoden 2020 liittokokous hyväksyi Karjalan Liiton strategian ”Uudistuva Karjalan Liitto 2020-2023”. Kyseisessä strategiassa oli missioksi määritelty, että pidämme yllä ja edistämme karjalaisuutta Suomessa sekä vuorovaikutusta Karjalan alueeseen. Visio puolestaan oli, että juuremme ovat vuonna 2040 vahvasti karjalaisuudessa ja olemme merkittävin toimija karjalaisuuden edistäjänä. Strategian arvot olivat seuraavat:

- Karjalaisuus: Karjalaisuus on tärkein arvomme. Kaikki toimintamme liittyy karjalaisuuteen ja sen edistämiseen. Karjalaisuus on ”sie, mie ja myö yhdessä -fiilis”.
- Yhteisöllisyys: Liittomme on ihmisten kohtaamiseen perustuva kaikille karjalaisuudesta kiinnostuneille tarkoitettu järjestö. Karjalainen yhteisöllisyys on vuorovaikutteista, vieraanvaraista, avointa ja suvaitsevaa.
- Elämänmyönteisyys: Myönteinen elämänasenne, mukautumiskyky, tunteiden jakaminen ja toisesta välittäminen kuuluvat kiinteästi karjalaisuuteen.

Toiminnan painopisteet puolestaan olivat seuraavat:

- Juuremme ja kulttuurimme ovat keskiössä.
- Jäsenhuoltomme on hallinnassa.
- Taloutemme on turvattu.
- Jatkuvuutemme on varmalla pohjalla.

Strategian ohella vuoden 2020 liittokokouksessa hyväksyttiin myös ohjelma ”Kaksi Karjalaa – rajatonta kulttuuriyhteistyötä. Karjalaisen kulttuuriyhteistyön ohjelma”, joka linjasi rajan yli tapahtuvaa yhteistyötä. Ohjelmassa oli mm. uusia avauksia kanssakäymiseen, Viipurin tuomista esille eurooppalaisen kulttuurikaupunkina sekä Laatokan Karjalan ja Karjalan tasavallan suomalaisen kulttuurin säilyttämisen edistämistä.

Strategiakaudella tapahtuneita muutoksia ja toimintaympäristön analysointia

Covid19-pandemia muutti kokoontumisten ja toiminnan tapoja, osin pysyvästi. Pandemian myötä Digitaalisuus, hybridiosallistuminen sekä aika- ja paikkariippumattomuus ovat pysyvästi läsnä toiminnassamme.

Toinen erittäin suuri muutos tapahtui helmikuussa 2022, kun Venäjä aloitti hyökkäyssodan Ukrainassa. Tästä oli seurauksena kotiseutumatkailun sekä luovutetulla alueella tapahtuneen

kotiseututyön pysähtyminen. Pääsääntöisesti kaikki rajan yli tapahtuva yhteistyö jäädytettiin. Toisaalta seurauksena oli myös evakoiden kokemusten ja karjalaisuuden nousu merkittävän kiinnostuksen kohteeksi. Ukrainan sotaan liittyen on herännyt epäily myös karjalaisiin kohdistuvasta informaatiovaikuttamisesta, kun yksittäiset Karjalan Liiton jäsenet saivat ehkä huonollakin suomen kielellä kirjoitettuja viestejä, joissa kehoitettiin nostamaan jälleen esille Karjalan palautus. Liitto julkaisi asiaan liittyvän tiedotteen ja oli yhteydessä tarvittaviin viranomaisiin.

Strategiatyön yhteydessä toteutetussa strategiatyöpajassa osallistujat pohtivat ryhmittäin niitä muutosvoimia, jotka vaikuttavat toimintaamme. Näitä olivat yhteiskunnan rakennemuutos, ilmastonmuutos, arvoilmaston muutos, kestävä kehitys sekä muuttuva suhtautuminen Venäjään.

Yhteiskunnan rakennemuutosta käsiteltäessä esille nousivat mm. seuraavat asiat:

- Yhteiskunta erilainen nyt, maatalousvaltaisuudesta on siirrytty kohti kaupungistumista ja suurin osa menneiden vuosikymmenten pientiloista on lopetettu.
- Alun perin karjalaiset hajautettiin eri puolelle Suomea, nyt ihmiset keskittyvät kaupunkeihin. Integroituminen muuhun yhteiskuntaan on tapahtunut.
- Digitaalisuuden mahdollisuudet ja haasteet
- Monimuotoinen yhteistyö
- Perinteen siirto toiminnan kautta

Ilmastonmuutosta käsiteltäessä esille nousivat mm. seuraavat asiat:

- Ilmastonmuutoksen vaikutus yhdistystoimintaan
- Lähialuematkailu ja lähiruoka
- Karjalaisten kokemukset evakkoudesta vs. ilmastopakolaiset

Arvoilmaston muutosta ja kestävä kehitystä käsiteltäessä esille nousivat mm. seuraavat asiat:

- Kestävässä yhteiskunnassa huolehditaan, että oikeus kulttuuriperintöön toteutuu.
- Kulttuuriperinnön näkökulmasta keskeisiä yhteiskunnan muutossuuntia ovat kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden lisääntyminen, väestön ikääntyminen, maahan- ja maassamuutto
- Arvojen ja asenteiden muutos ja vastakkainasettelu
- Kestävä elämäntapa

Muuttuvaa suhtautumista Venäjään käsiteltäessä esille nousivat mm. seuraavat asiat:

- Huoli yhteydenpito ystäviin ja hyviin yhteistyökumppaneihin
- Rajantakainen kulttuuriperintö
- ”Mustiin joutseniin” pitää varautua jatkossakin. Aiemmin ei olla osattu varautua riittävästi.
- Matkailun ja yhteistyön suhteen tulee löytää uusia vaihtoehtoja

Uutta strategiaa tarvitaan

Strategiakaudella toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten vuoksi uuden strategian muodostaminen tai vähintään olemassa olevan strategian päivittäminen nähtiin välttämättömäksi. Strategiaan nähtiin myös tarpeelliseksi yhdistää pohdinta Kaksi Karjalaa-ohjelmasta, koska siltä oli monelta osin mennyt pohja Venäjän hyökkäyssodan myötä.

Strategiatyön toteutettiin Liiton puheenjohtaja Outi Örnin johdolla. Strategiatyön tukena toimi työryhmä, jossa olivat mukana seuraavat henkilöt: Terhi Pietiläinen (Karjalan Liiton toiminnanjohtaja), Suvi Louhelainen (mm. Lopen Karjalaseura ja Vuoksen Säätiö), Inga Vainio (Uusikirkko-Seuran puheenjohtaja), Kimmo Kakko (mm. liittovaltuuston jäsen ja Nurmijärven Karjalaseura), Vesa-Matti Ovaska (Ovaskan sukuseura).

Strategiatyöhön kerättiin aineistoa sekä kentän ajatuksia strategiatyöpajan ja kyselyiden kautta. Strategiatyöpaja järjestettiin 8.10.2022 Karjalatalolla ja siihen osallistui noin 30 henkilöä. Kyselyt toteutettiin joulukuun 2022 ja helmikuun 2023 välisenä aikana. Kaikille jäsenille suunnattuun jäsenyytyväisyyskyselyyn vastasi 890 henkilöä. Liittovaltuuston ja -hallituksen jäsenille, piiri- ja liittoyhdistysten sekä jäsenseurojen puheenjohtajille suunnattuun kyselyyn vastasi 60 henkilöä. Noin 50 taholle lähetettyyn sidosryhmäkyselyyn vastasi 11 henkilöä, jotka edustivat mm. yliopistoja, mediaa, poliittisia päättäjiä sekä muita seuroja. Viimeinen toteutettu kysely oli suunnattu Liiton ulkopuolisille eli potentiaalisille jäsenille. Tähän kyselyyn tuli kaikkiaan 189 vastausta.

Karjalan Liiton nykytila

Karjalan Liitto perustettiin vuonna 1940 ajamaan karjalaisten etuja mm. omaisuuden korvauksiin ja asuttamiseen liittyvissä kysymyksissä. Aina 1960-luvulta alkaen toiminnan keskiössä on ollut karjalainen kulttuuri. Tänä päivänä Karjalan Liitto on karjalaisen kulttuurin harrastus- ja kansalaisjärjestö, joka on keskittynyt karjalaisen kulttuurin esillä pitoon, säilyttämiseen ja uudistamiseen.

Organisaatio käsittää 14 piiriä, 3 liittoyhdistystä (Karjalaisten pitäjäyhdistysten liitto, Karjalaisten sukuyhteisöjen liitto, Pääkaupunkiseudun karjalaisyhteisöt), joissa on yhteensä noin 340 jäsenseuraa. Jäsenseurojen kautta Liitossa on noin 20 000 jäsentä. Toimistolla työskentelee kuusi vakituista työntekijää ja vaihteleva määrä ulkoisella hankerahoituksella palkattuja määräaikaista työntekijöitä.

Jäsenten tyytyväisyys

Hallinnosta ja rakenteesta kysyttäessä kävi ilmi, että jäsenistö on pääsääntöisesti tyytyväinen Liiton päätöksentekoon ja hallintoon. Jäsenet ovat kaikkein tyytyväisimpiä oman jäsenseuransa toimintaan. Sen sijaan piiri- ja liittoyhdistyksen toimintaan liittyen noin 1/3 vastaajista ei osannut ottaa kantaa eli niiden toiminta on jäänyt perusjäsenille osin vieraaksi.

Toiminnan osalta tärkeimmiksi koettiin Karjalaiset kesäjuhlat, pitäjiin liittyvä toiminta (esim. pitäjäesittelyt), sukuihin liittyvä toiminta (esim. sukututkimus) sekä perinnetoimikunnan toiminta (ruoka- ja käsityöperinne). Jatkossa halutaan osallistua enemmänkin livetapahtumiin, mutta myös verkkotapahtumia toivotaan. Toiminnan suhteen toivotaan lisää mm. toimintaa työikäisille, yhteistyötä muiden järjestöjen kanssa, lisää toimintaa nuorille (myös iäkkäämmät huomioitava), kulttuuritoimintaa, lisää näkyvyyttä, esiintyjäpankkia seuroille, Karjala-lehti takaisin, maakunnallista toimintaa, koulutusta ja kursseja verkkoon, karjalaisten tarinoita ja evakoiden kokemuksia tuotava esille, karjalan kielen huomioimista sekä Karjalaisten kesäjuhlien jatkumista tulevaisuudessakin. Toiminnasta voisi jäsenistön mielestä puolestaan karsia mm. hallintoa ja

kustannuksia. Lisäksi kyselyssä tuotiin esille, että Karjalatalon tulevaisuutta on pohdittava vakavasti ja vanhanaikaista toimintaa on päivitettävä.

Karjalan Liiton edistämät hankkeet (esim. kulttuuriperintö verkkoon sekä hautausmaa-sivustot) on nähty tärkeinä ja tämänkaltaisia asioita edistäviä hankkeita toivotaan myös jatkossa. Lisäksi toivotaan jatkossakin yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

Liiton viestintään ollaan pääsääntöisesti tyytyväisiä ja jäsenlehti Kunnaat koetaan edelleen tärkeimpänä kanavana.

Luottamushenkilöiden näkemykset

Luottamushenkilöt ovat pääsääntöisesti tyytyväisiä Liiton päätöksentekoon ja hallintoon. Toisaalta kuitenkin koetaan, että kentän ääni ei aina kuulu riittävästi päätöksenteossa. Osa vastaajista pohti lisäksi Liiton organisaatorakenteen keventämistä. Osa vastaajista näkee, että piiri- ja liittoyhdistysten asemaa tulisi tarkastella, kun taas osa näkee nykyisen rakenteen toimivana.

Liiton taloudenhoitoon ollaan melko tyytyväisiä. Jatkossa toivottiin kuitenkin kiinnitettävän huomiota erityisesti valtionavustuksen tason ylläpitämiseen, hankerahoitukseen sekä säästötoimenpiteisiin.

Tuesta ja palveluista kysyttäessä luottamushenkilöt näkivät, että jäsenseuroille toivotaan erityisesti vinkkejä toiminnan uudistamiseen ja piristämiseen, koulutusta (mm. järjestö- ja digikoulutusta), ideoita jäsenhankintaan, Liiton toimihenkilöitä ja muita luennoitsijoita seurojen tilaisuuksiin. Osa vastaajista kokee keskitetyn jäsenmaksulaskutuksen ja Liiton tarjoamat verkkosivut hyvänä tukena. Piiri- ja liittoyhdistyksille toivotaan opastusta ja neuvontaa toimintaan liittyen, Liiton toimihenkilöiden ja puheenjohtajiston vierailuja piireissä, enemmän tapahtumia myös maakuntiin.

Liiton toivotaan jatkossa panostavan erityisesti jäsenhankintaan ja –pitoon, tapahtumiin sekä yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen ja näkyvyyteen. Lähes kaikki vastanneet ovat sitä mieltä, että toiminta on riittävän aktiivista suhteessa resursseihin.

Luottamushenkilöt näkivät Liiton vahvuuksina mm. seuraavat asiat:

- Liiton johto ja toimiston henkilökunta
- Brändi on selkeä, vahva ja vetoava
- Pyrkimykset karjalaisen identiteetin säilyttämiseen ja vahvistamiseen
- Valtakunnallinen toimija ja kattava jäsenverkosto
- Näkyvyys, tunnettuus, luotettavuus
- Kyky ja halu kehittyä
- Perinteet
- Jäsenlehti Karjalan Kunnaat

Liiton heikkouksina nähtiin puolestaan mm. seuraavat asiat:

- Ikärakenne
- Helsinki-keskeisyys
- Jäsenhankinnan ja –pidon haasteet

- Näkyvyydessä parantamisen varaa
- Talous
- Liian vähän henkilökuntaa
- Pitäisi olla enemmän rohkeutta uudistua

Sidosryhmien näkemykset

Karjalan Liitolla on tällä hetkellä hyvä ja tiivis yhteistyö monien toimijoiden kanssa, kuten Karjalan Sivistysseura, Karjalaisen kulttuurin edistämisseura, Itä-Suomen yliopisto (Karjalan kieli), Opintokeskus Siviis ja Sotavainajien muiston vaalimisyhdistys. Yhteistyökumppanit ja sidosryhmät kokevat kyselyn perusteella Liiton toiminnan merkitykselliseksi. Sidosryhmien edustajat ovat kiinnostuneita erityisesti yhteisistä tapahtumista ja hankkeista. Yhteistyö rajan yli on kuitenkin tällä hetkellä jäädytetty, joten yhteistyö keskittyy suomalaisiin toimijoihin.

Jäsenmäärän kehitys ja kasvupotentiaali

Jäsenmäärä on lähes puolittunut viimeisen reilun kymmenen vuoden aikana (vuonna 2010 noin 40 000 jäsentä, nyt noin 20 000 jäsentä). Poistuma selittyy melko paljon luonnollisella poistumalla. Myös kokonaisia seuroja eronnut lähinnä toiminnan hiipumisen vuoksi. Vuoden 2020 lopussa kokonaisten seurojen eroamisista tapahtui myös jäsenmaksulaskutuksen uudistamisen vuoksi, mutta tämän jälkeen näitä tilanteita ei ole enää ollut.

Arvion mukaan noin 1,5 miljoonalla suomalaisella on karjalaiset juuret, joten kasvupotentiaalia on. Potentiaalisille jäsenille suunnatun kyselyn mukaan ihmiset ovat hyvin tietoisia karjalaisista juuristaan. Toiminnan osalta heitä kiinnostavat eniten koulutukset ja kurssit, pitäjäesittelyt sekä seminaarit. Kyselyn perusteella eniten kiinnostusta löytyy Karjalaseurojen toimintaan, mutta kolmasosa kyselyyn vastanneista oli kiinnostunut myös useamman seuran toiminnasta. Noin 23% tähän kyselyyn vastanneista halusi, että heihin ollaan yhteydessä jäsenyyden suhteen. Siten kasvupotentiaalia löytyy.